

Artskyddsutredning för dubbelbeckasin

Åre kommun, 2024

Sweco Sverige AB
Uppdragsnummer
Kund
Upprättad av
Granskad av
Datum

RegNo 556767-9849
30041714
Skistar AB
August Alvtegen, Anton Ringbom
Johan Nyqvist
2024-04-25

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Syfte.....	5
1.3	Rättsläget och definitioner	5
1.3.1	Rödlistning.....	6
2	Metod	7
2.1	Tillgängliga underlag	7
2.2	Bedömningsgrunder	7
3	Dubbelbeckasin	8
3.1	Ekologi	8
3.2	Dubbelbeckasinen i Sverige och Jämtland	8
3.3	Störningskänslighet	9
3.4	Dubbelbeckasin i området	10
3.5	Påverkan av planerad verksamhet	10
3.6	Skyddsåtgärder	13
3.7	Bedömning	13
4	Diskussion.....	14
5	Referenser	15

1 Inledning

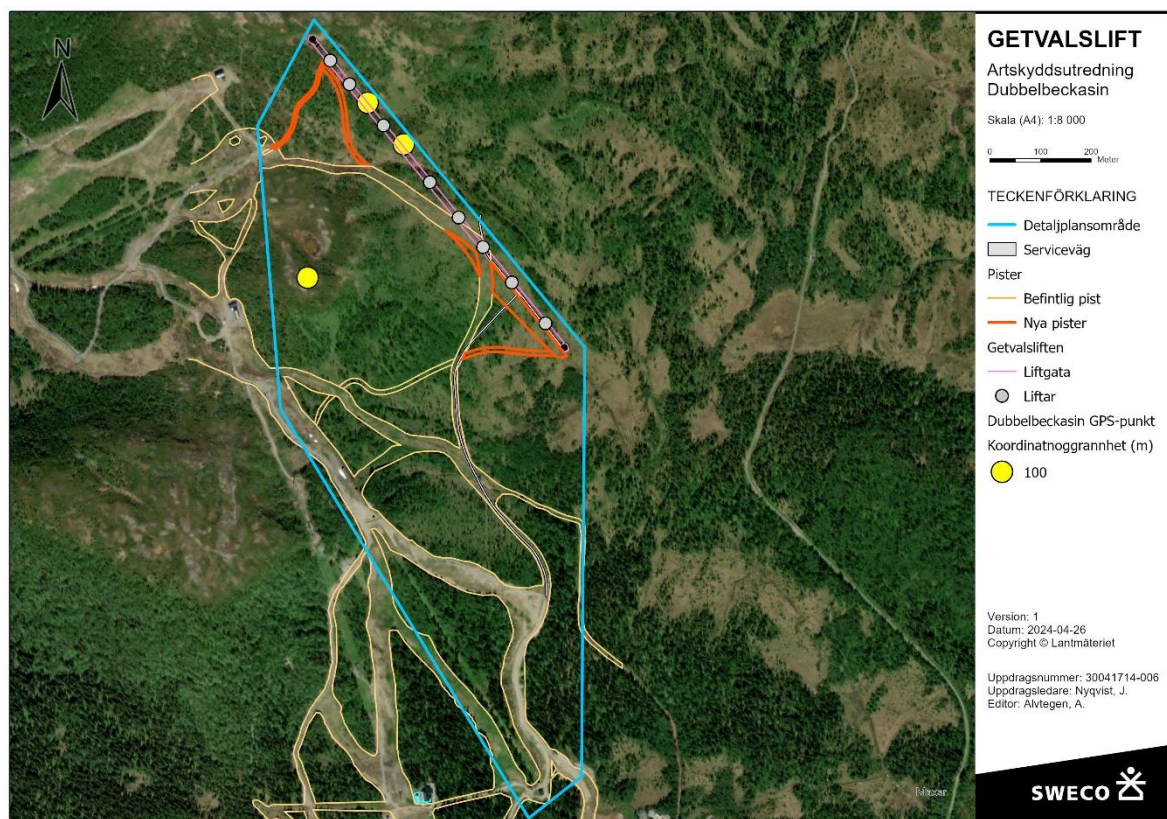
1.1 Bakgrund

Skistar AB (hädanefter Bolaget) planerar ny verksamhet inom detaljplanen "Åre, Björnänge 2:3 m.fl, Liftar och skidnedfarter" i Åre kommun på fastigheterna Björnänge 2:3, 2:4, 3:6, 3:12, 3:13 och Mörviken 1:75.

Planområdet ligger i en fjällsluttning, med granskog i sydost upp till trädgränsen i nordväst, och nyttjas redan i dagsläget som skidområde med befintliga liftar och tillhörande infrastruktur så som pister och snötillverkning. Genom områdets mellersta och sydöstra delar rinner Vikbäcken, en fjällbäck med recipientvattendraget Åresjön, som är en del av Åreälvens Natura 2000-område.

Syftet med den aktuella detaljplanen är anläggning av en ny lift, en pist och två skidleder för att genomföra den vädersäkring av liftransporterna som behövs i området utifrån faktorer som bostadsbyggande, parkeringsbrist inne i Åre by och för att minska nyttjandet av fossila transportmedel mellan Björnen och Åre. Detaljplanen omfattar ca 58 ha och den utökade verksamhet som planeras kräver markarbeten för liftstolpar samt dal- och toppstation för en lift, en serviceväg samt röjning av skog.

Inom detaljplansområdet finns enligt Artportalen spelplatser för dubbelbeckasin. I utkanten av en utpekad spelplats och vid en potentiell spelplats planeras en liftgata, och mot bakgrund till detta har Sweco, på uppdrag av Bolaget, upprättat denna artskyddsutredning.

Figur 1. Översikt detaljplansområde samt planerad verksamhet vid dubbelbeckasinspelområden.

1.2 Syfte

Syftet med denna artskyddsutredning är att bedöma ifall den planerade verksamheten kan komma att påverka dubbelbeckasin i den mån att förbud utlöses enligt Artskyddsförordningen (2007:845).

1.3 Rättsläget och definitioner

Till stöd för tillämpningen av AF finns avgöranden från EU-domstolen och vägledningshandlingar från EU-kommissionen, liksom avgöranden från Mark- och miljööverdomstolen och mark- och miljödomstolarna. Härtill kommer att det i Naturvårdsverkets handbok (2009) för AF ges vägledning till hur lagstiftningen ska tillämpas. Genom åren har det således skapats en praxis för hur påverkan på arter skyddade enligt olika paragrafer i artskyddsförordningen (AF) ska hanteras, både med avseende på kunskapskravet och hänsynsreglerna i miljöbalkens 2 kapitel. För att förbuden enligt AF ska riskera att falla ut krävs enligt nuvarande praxis att det sker en påverkan på den lokala eller nationella bevarandestatusen eller en påverkan på den kontinuerliga ekologiska funktionen (KEF) i arternas livsmiljöer. Enligt handbokens vägledande beskrivning avses med KEF den livsmiljö som finns som skydd eller födosökningsplats för en art, det vill säga en vidare tolkning än enbart häckningsplatsen. För arter som omfattas av skyddet i 4 a § AF (markerade med N i bilaga 1 baserat på att arten finns upptagen i annex II till art- och habitatdirektivet) gäller dock ett individskydd vad gäller förbudet mot att avsiktligt fånga eller döda. Om sådan avsikt inte föreligger utlöses dock inget förbud mot att fånga eller döda individer av 4 a §-arter.

Den ändring som infördes i artskyddsförordningen 2022-10-01 (Artskyddsförordning 2007:845) innebär ett förtydligande av tidigare praxis att bedömning av risk för påverkan på fåglar enligt 4 § AF inte ska göras på individnivå. Det krävs en påverkan på förutsättningarna att bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå för att förbudsbestämmelserna ska falla ut. Enligt Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen tolkning anses en tillfredsställande nivå innebära att en fågelart långsiktigt kan finnas kvar inom sitt naturliga utbredningsområde (Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen, 2022).

För att göra bedömningar av vad som är tillåtet och inte behöver man känna till den aktuella artens bevarandestatus och hur åtgärden påverkar bevarandestatusen. Störningen bör alltså kopplas till den påverkan den har på artens bevarandestatus såväl för den lokala populationen som för den biogeografiska nivån i landet. I artskyddshandboken (Naturvårdsverket, 2009) beskrivs att en bedömning ska göras av risk för påverkan på bevarandestatus på både lokal, regional- och nationell nivå, men det saknas tydlig praxis och vägledning över hur lokal population skall avgränsas och en bedömning får ske från fall till fall beroende på art och dess utbredningsområde, spridningsförmåga och populationsstorlek. I detta fall har vi bedömt att den regionala populationen bör begränsas till Jämtlands län och den lokala populationen till Åre kommun.

Det finns ett krav på avsiktlighet för att förbuden i 4 § p. 1, 2 och 4, 4 a § p. 1, 2 och 3 och 7 § AF ska aktualiseras. Om skadelindringshierarkin har använts i projektet, det vill säga att lokalisering och utformning av anläggningen har anpassats för att undvika och minimera skador på naturmiljöerna samt välavvägda skyddsåtgärder vidtagits bör dödande eller störande av enstaka exemplar betraktas som oavsiktliga handlingar som inte är förbjudna jfr mål M 2724-22 (Cementa) mark-och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts dom 2022-12-13. Skadelindringshierarkin innebär att skador som orsakas i första hand ska undvikas, i andra hand minimeras och i sista hand åtgärdas på plats eller kompenseras med ekologisk compensation. Ett sådant krav på avsiktlighet finns dock inte vad gäller för att skada eller förstöra 4 a §-djurens fortplantningsområden eller viloplats/växtarters naturliga utbredningsområde i naturen, d.v.s. 4 a § p. 4 AF. Om KEF i den berörda artens livsmiljö (i ett enskilt område), trots försiktighetsåtgärder, försämras – så aktualiseras förbudet i 4 a § p. 4 AF. Om det genom att vidta åtgärder för att säkerställa KEF för en parningsplats eller rastplats på ett sådant sätt att sådana platser inte, vid något tillfälle, drabbas av minskad eller förlorad KEF kan skada och således förbud emellertid undvikas. För fåglar inträder enligt vår tolkning förbud enligt nuvarande

praxis till följd av påverkan på habitat först om den berörda artens bevarandestatus riskerar att försämrats, se bland annat Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 februari 2023 i mål nr M 11198-21. Om projektet ändå inte går att utföra utan att bevarandestatusen eller om KEF för en skyddad art påverkas, kan man söka dispens enligt 14 § AF.

Om ändamålet med åtgärden är att bedömas som en tvingande orsak som har ett allt överskuggande allmänintresse föreligger dispensskäl enligt 14 § AF. Målet är dock att så långt möjligt undvika att utlösa förbud och behov att söka dispens vilket sker genom att verksamhetsutövaren undviker att skada eller döda individer samt att påverka bevarandestatus och KEF genom att se över projektens lokalisering och göra anpassningar såsom hänsynsåtgärder och skyddsåtgärder. Om dispens ändå krävs är offentliga långsiktiga infrastrukturprojekt alltid att betrakta som ett allt överskuggande allmänintresse enligt 14 § AF och praxis.

Vid prövningen av om dispens kan meddelas för skyddsåtgärden enligt dispensmöjligheten i 14 § AF o är det viktigt att notera att det ändamål som ska provas är ändamålet med den verksamhet som skyddsåtgärden genomförs till förmån för (verksamheten ska utgöra en tvingande orsak som har ett allt överskuggande allmänintresse), och inte ändamålet med skyddsåtgärden i sig. Den underliggande verksamheten måste alltså ha ett sådant ändamål som räknas upp i 14 § AF för att dispens för skyddsåtgärden ska kunna beviljas.

1.3.1 Rödlistning

Rödlistning är ett system som utvecklats av Internationella naturvårdsunionen (IUCN) för att utvärdera tillståndet för arter i naturen. Rödlistan är en prognos över risken för enskilda arter att försvinna från olika länder. I kategoriseringen ingår inga värderingar av hur angeläget det är att bevara eller göra insatser för en viss art, utan analyserna syftar till att kvantifiera utdöenderisken. Rödlistan är till hjälp för att identifiera vilka arter, och utifrån arternas ekologi vilka miljöer, som behöver åtgärder för att arternas tillstånd skall förbättras. Klassificering av hotstatus går från livskraftig (LC) – nära hotad (NT) – sårbar (VU) – starkt hotad (EN) – akut hotad (CR) till nationellt utdöd (NE), där arter som tillhör någon kategori utom kategorin LC benämns rödlistade.

Alla arter som förts till någon av kategorierna VU, EN, CR bedöms vara hotade. En art som inte är rödlistad har inte nödvändigtvis en gynnsam bevarandestatus beroende på att det delvis handlar om olika utgångspunkter. Rödlistningen handlar om hur stor risken är för en arts utdöende i Sverige, medan bedömning om en art har en gynnsam bevarandestatus handlar om ifall kraven för att en art ska ha en långsiktigt god bevarandestatus uppfylls (Gärdenfors 2015).

Fågeldirektivet omfattar alla vilda fågelarter som förekommer naturligt inom EU:s medlemsländers territorier och gäller för fåglar samt deras ägg, bon och livsmiljöer. Syftet är att bibehålla eller återskapa arternas populationer på en nivå "som svarar mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov" och samtidigt tar hänsyn till ekonomiska krav och till rekreationsbehov. Det ska ske genom en kombination av åtgärder riktade mot arterna och deras livsmiljöer. På vissa villkor får jakt bedrivas på särskilt angivna arter. Utöver de generella skyddsbestämmelserna gäller att särskilda områden ska pekas ut av EU:s medlemsländer för de mest skyddsvärda arterna, s.k. Special Protection Areas (SPA-områden), som listas i bilaga 1 till fågeldirektivet. Sådana Natura 2000-områden har pekats ut för 66 fågelarter i Sverige.

2 Metod

2.1 Tillgängliga underlag

Som underlag för denna artskyddsutredning fungerar offentliga artobservationer i Artportalen (2024-04-11), information om spelplatsen enligt dialog med Jämtlands Ornitologiska förening samt tillgänglig information i form av rapporter, vetenskapliga artiklar och böcker som bedöms vara relevanta. Även flygfoton från Lantmäteriet och satellitbilder (Copernicus satellitbilder, 2017 - 2023) har studerats för att öka förståelsen för områdets förutsättningar. Platsbesök på spelområdena med nyttjandebedömningar samt mätning av snötäcke och relativa snökompakteringsgrader med hjälp av sond genomfördes den 8 april 2024.

2.2 Bedömningsgrunder

Bedömningarna i denna artskyddsutredning grundar sig på tillgänglig kunskap om dubbelbeckasinens ekologi och störningskänslighet, och bedömningarna utgår även från att spellokalerna intill planerad liftgata utnyttjas för spel årligen (se kapitel 3.3 och 3.4).

3 Dubbelbeckasin

3.1 Ekologi

Dubbelbeckasinen hör till en av Sveriges fyra arenaspelande fåglar, vilket innebär att hanarna samlas under häckningstiden till ett socialt spelande på platser som utnyttjas år efter år. Lekplatserna finns på blöta och genomsilade myrområden, ibland med torrare tuvor och alltid mer eller mindre bevuxna med dvärgbjörk, viden och ibland låg fjällbjörk. Kraven för en spelplatsbiotop är rätt specifika, och endast mindre delar av ett större myrområde kan uppfylla kraven som lämplig spelplatslokal. En teori är att spelplatser väljs med tillgång på högkvalitativ föda (daggmaskar) som en parameter (Bazhaanova et al., 2021; Løfaldli et al., 1992). Teorin stöds dock inte av en inventering av spelplatser för dubbelbeckasin i Jämtland åren 2006 – 2010, där daggmask eftersöktes vid samtliga spelplatser utan resultat (Länsstyrelsen Jämtlands län, 2011), och inventerarna bedömde att markerna troligen är för blöta eller torvartade för att hysa höga tätheter av daggmask. Arten är oavsett detta troligen inte begränsad på grund av brist på lämpliga lekplatser eftersom ett mycket stort antal presumtiva lekplatsbiotoper finns utspridda i fjällens lågpina zoner (Artfakta, 2024). Däremot kan artens sociala system medföra begränsningar var en arena upprättas men mer forskningsdata behövs för att kunna besvara denna fråga.

Under spelet försvarar ett antal hanar mindre ytor på marken inom spelplatsen. Honorna uppsöker spelplatsen under sena kvällar/nätter från maj till slutet av juni (södra fjällen) för parning (Lemnell 1978; Avery & Sherwood, 1982). En tydlig topp i honornas besöksfrekvens är märkbar vid månadsskiftet maj-juni. Parbildning förekommer inte och honor kan bevisligen besöka flera närliggande lekplatser för parning.

Äggläggning sker normalt i mitten av juni. Med hjälp av sändarförsedda honor har man i Jämtland lokaliserat fyra ruvande fåglar och samtliga påträffades i gles fjällbjörkskog (Höglund & Robertson, 1990). Avståndet från spelplatserna varierade från några hundra meter upp till cirka fyra kilometer. Dubbelbeckasinen är nattflyttare som anländer i slutet av april och början av maj och lämnar landet i augusti-september (juli – oktober) (Artfakta, 2024).

3.2 Dubbelbeckasinen i Sverige och Jämtland

Dubbelbeckasinen var tidigare en allmän häckfågel i Götaland och Svealand men har försvunnit från de delarna av landet på grund av stark minskning av häckningsbiotopen och troligen även jakt (Artfakta, 2024; Ottosson et al., 2012). En förväntad minskning som orsakas av kvaliteten på artens habitat gör att arten är rödlistad som Nära hotad (NT) enligt rödlistan 2020. Dubbelbeckasinen är även upptagen i fågeldirektivets Bilaga 1.

Under tidsperioden 1975 – 2009 noterades inga större beståndsförändringar på nationell skala men en minskning av artens habitatkvalitet förväntas (Artfakta, 2024; Ottosson et al., 2012). På basis av inventering av spelplatser för dubbelbeckasin i Jämtland hölls populationen stabil under åren 2006 – 2010 (Länsstyrelsen Jämtlands län, 2011).

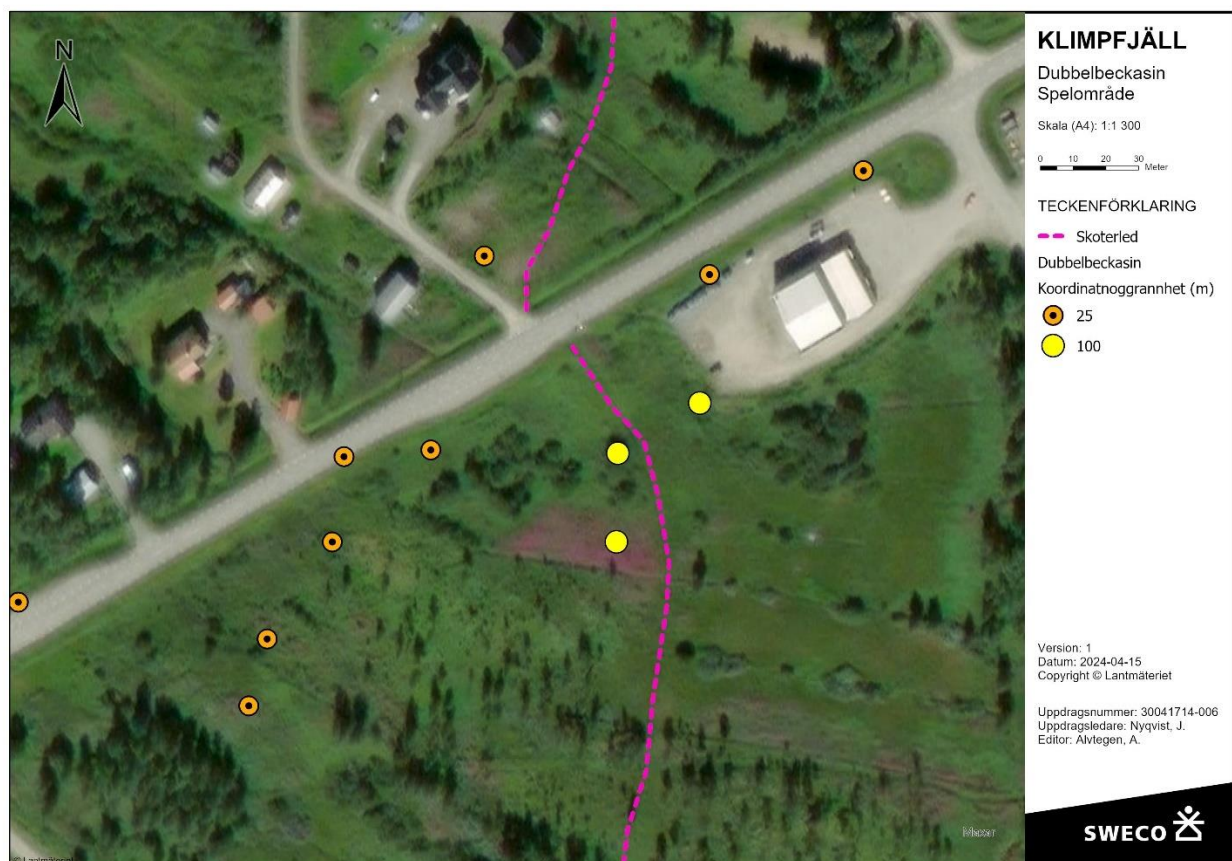
I länet finns åtminstone 12 spelområden (biotoper med kända och/eller troliga spelplatser) som tidigare inventerats årligen (6 spelområden) eller vartannat år (6 spelområden). Sannolikt finns det ett stort antal okända spelplatser, aktiva såväl som inaktiva, i länet och i fjällkedjan i övrigt. Detta då leken sker nattetid och dessutom ofta på otillgängliga platser så som fjällmyrar och andra öppna fjällnära marker, vilket leder till att få spelplatser upptäcks (Länsstyrelsen Jämtlands län, 2011).

Dubbelbeckasinpopulationen i Sverige uppskattas till 1800 par, varav hälften (900 par) bedöms häcka i Jämtlands län (Ottosson et al., 2012). Under tidsperioden 2000-01-01 till 2024-04-11 har dubbelbeckasin enligt data från Artportalen rapporterats vid 229 lokaler i Jämtlands län, varav 114 (ca

hälften) är belägna i Åre kommun. Arten är dock svårinventerad och skillnader i inventeringsfrekvenser mellan kommuner är att förvänta, vilket gör en uppskattning av populationen i Åre kommun svår. Sweco bedömer att arten på lokal och regional nivå har en tillfredsställande populationsnivå i och med att populationen varit stabil en längre tid och för att det inte finns hot som riskerar att den inte långsiktigt kan finnas kvar inom sitt naturliga utbredningsområde.

3.3 Störningskänslighet

Även om många av dubbelbeckasinens spelplatser är avlägsna fjällmyrar är det inte alltid fallet. I exempelvis Klimpfjäll och Hemavans flygplats har dubbelbeckasinlek dokumenterats i tydligt påverkade biotoper med hög frekvens av störning. Leken i Klimpfjäll sker på en dikad grönyta mitt inne i byn, i direkt anslutning till bensinmack/affär och Vildmarksvägen (se Figur 2). Spelplatsen korsas även av en skoterled med tydlig snökompaktering och lokalen håller även på att växa igen. I Hemavan leker dubbelbeckasinen på en dikad myrmark inne på flygplatsområdet, i anslutning till landningsbanan där återkommande slyröjning sker. Även här är spelplatsen påverkad av både markvattenåtgärder och utsatt för påtaglig störning. I Åtgärdsprogrammet för dubbelbeckasin (Naturvårdsverket, 2007) nämns att landets mest kända spelplats ligger i en skidbacke.

Figur 2. Ortofoto över spelområdet i Klimpfjäll, observationspunkterna registrerade i artportalen är utmärkta.

I Baltikum finns ett flertal spelplatser i jordbruksmark som översvämmas på våren. Utmärkande för många av spelplatserna är att de ligger i områden där störning från mänskliga aktiviteter är hög. Bland annat ligger en spelplats helt i närheten av en kraftigt trafikerad väg, och aktivt jordbruk pågår i områdena. Utifrån dessa exempel är det tydligt att dubbelbeckasin inte är känslig för störningar eller antropogen påverkan, så länge rätt biotopförutsättningar finns på platsen.

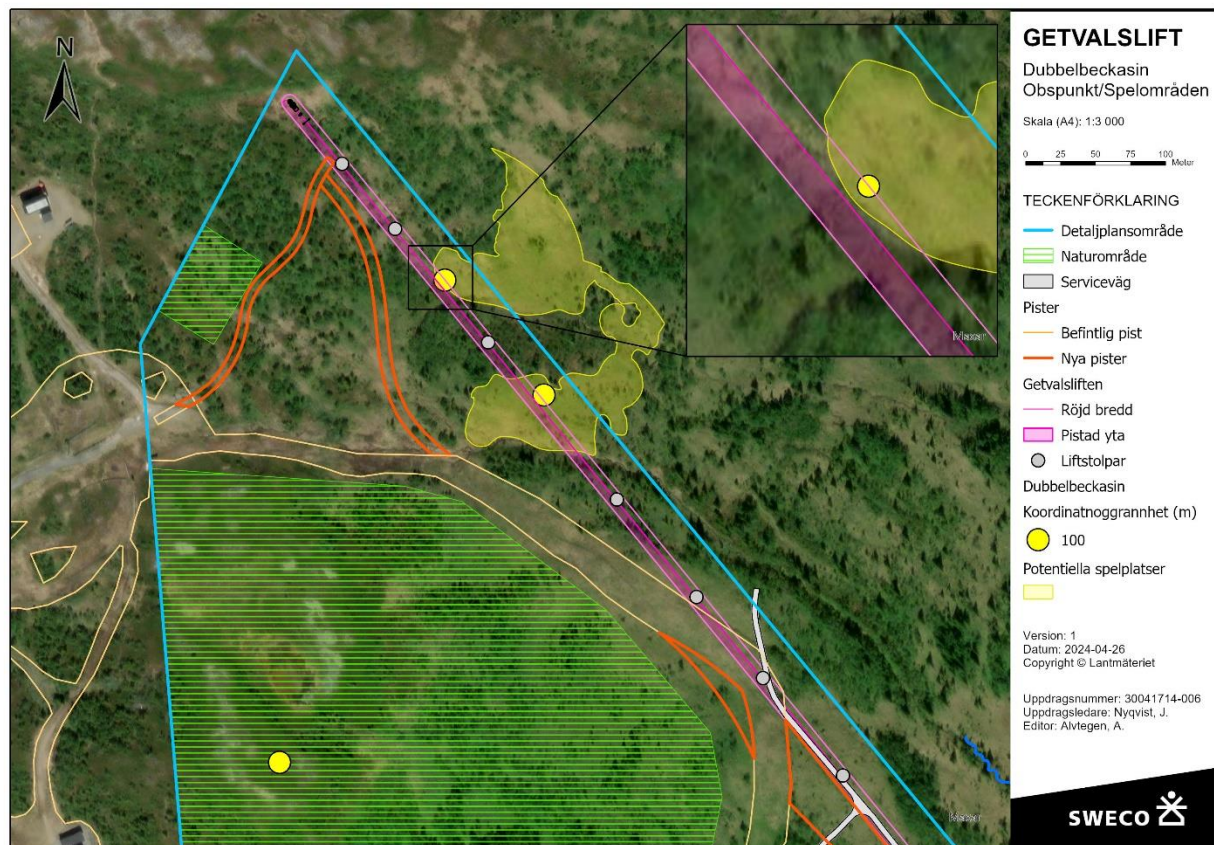
3.4 Dubbelbeckasin i området

I Artportalen (2024-04-11) är tre dubbelbeckasinlokaler registrerade inom det planerade detaljplansområdet, två inom välanvända offpistområden och i direkt anslutning till planerad liftgata och en inom planerat naturområde uppe på Getvalen. Alla tre registrerade spelområden består av fuktig mark i anslutning till befintligt skidområde.

Enligt rapporteringar vid spelplatslokalerna i Artportalen har dubbelbeckasin som tidigast rapporterats spela 25 maj (2018).

3.5 Påverkan av planerad verksamhet

I de lokaler som registrerats på Artportalen (2024-04-11) är två registrerade punkter (noggrannhet 100 meter) belägna precis inom/i anslutning till den planerade liftgatan och 5-10 meter från pistad yta. Den sista punkten är placerad uppe på Getvalen där ingen påverkan kommer ske.

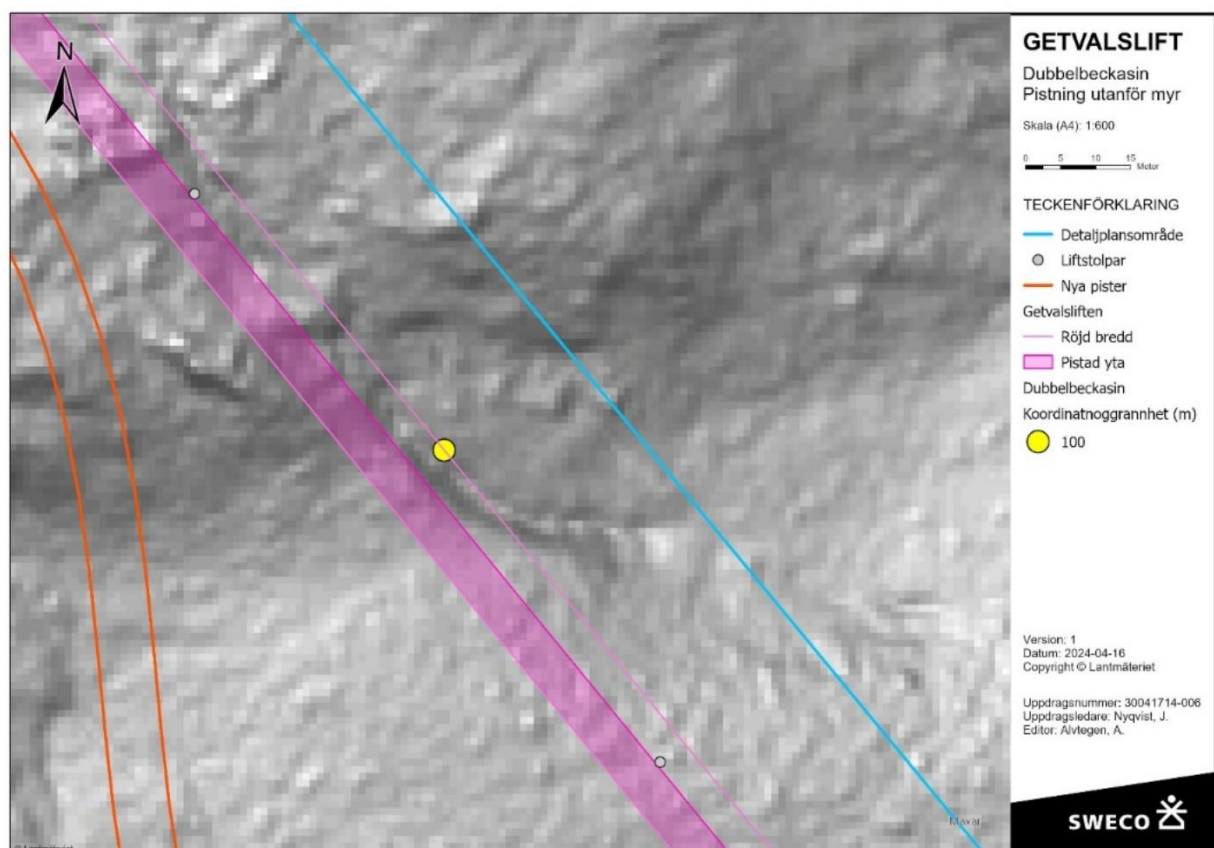
Figur 3. Observationspunkter och kända spelområden registrerade i Artportalen, nya och befintliga pister samt planerad liftdragning.

Inga liftstolpar kommer att placeras på de öppna ytor/myrar i området där dubbelbeckasinlek observerats (Figur 3). Ingen schaktning, dikning eller annan markpåverkan (exempelvis genom transport av tunga maskiner) kommer heller ske i liftgatan. Avverkning av enstaka träd i anslutning till spelområdet samt röjning av sly längs sydvästra sidan av stolparna (där pistning planeras) kommer genomföras. I den andra (nordöstra) delen av liftgatan kommer sly och mindre träd lämnas. I norra lekområdet beräknas inget träd/sly behöva avverkas eller röjas i den potentiella spelplatsen utan endast i fjällbjörskogen väster om spelområdet. Den enda övriga påverkan på spelområdena blir liftvajern, som enligt Skistars beräkningar kommer gå på mellan 6 och 6,5 meters höjd över myren, samt pistningen av liftgatan.

Då området i dagsläget nyttjas som offpistiskidområde finns redan en befintlig markant kompaktering av snön i spelområdena, vilket dokumenterades vid ett besök den 8 april 2024 (Figur 5). Ökad tillgänglighet kommer medföra en marginell ökning av snökompakteringen genom skidåkning, då de öppna ytorna som spelområdena utgör redan är välutnyttjade som offpistområden. Vid platsbesöket kunde ingen skillnad urskiljas mellan kompakteringen intill befintlig pist och den i spelområdena. Pistning kommer dock medföra en kontinuerligare kompaktering av snölagret, även om det vid platsbesöket bitvis uppmättes en kompaktering av de övre snölagren nära den inom pistad yta. Vid det norra området kommer pistningen ske på fastare mark utanför myren (se Figur 4) vilket innebär att även den spelplatsen förutom avverkning av enstaka träd i anslutning till spelområdet kan betraktas som opåverkad.

Angående markkompaktering tyder undersökningar på skidåknings- och pistningspåverkan på myrvegetation och markförhållanden vid en skidanläggning på Nya Zeeland utförd av Wardle och Fahey (1999, 2002) på att markkompaktering inte sker vid pistning på väl snötäckt mark. De genomförde markanalyser och påvisade ingen markkompakteringseffekt mellan provytor med pistning, skidåkning och kontrolltytor. Pistmaskinernas låga marktryck (12 kPa* för Skistars pistmaskiner) kombinerat med snölagrets bärighet gör att marklagret inte utsätts för det tryck som krävs för att åstadkomma markförändringar vid pistning på väl snötäckt mark.

* Jämför med ~34 kPa för en vandrare.

Figur 4. Höjdmodell terränglutning där bäckfåran som utgör gräns mellan fjällbjörkskog och myrmark syns.

Figur 5. Uppskattning av kompakteringsgrad och nyttjande i utpekade dubbelbeckasinspelområden.

Att dubbelbeckasinen tidigast registrerats i området den 25 maj innebär att om vi antar en marginal på tio dagar (spel som tidigast vid mitten av maj) så kommer delar av skidsystemet vid Björnen enligt historiska snömängder (Copernicus satellitbilder 2017 – 2023, 2024-04-20) inte längre ha ett sammanhängande snötäcke, vilket innebär att liftarna inte kommer vara i drift under spelperioden. De flesta år har snön i lägre sydsluttningar vid denna tidpunkt helt smält bort förutom i sänkor och norrlägen. Skistar stänger i dagsläget pister och liftar i Björnen och Sadeln redan i mitten av april.

Genom att studera satellitbilder kan Sweco dra slutsatsen att kompaktering från pistning har mindre effekt på snösmältningen i pistområden utan snötillverkning. Det som avgör när snön smälter är framför allt topografin och vädret.

Från flygfoton (Lantmäteriet 2024-04-11) går det att uttyda en viss igenväxning i det södra spelområdet, något som återkommande nämns som ett hot mot spelplatser.

3.6 Skyddsåtgärder

I enlighet med rekommendationerna i tidigare artskyddsutredning (Sweco, 2023) kommer inga skogliga åtgärder eller anläggning av lift att utföras under tiden 15 april till 10 augusti.

3.7 Bedömning

Utifrån tillgängliga underlag bedömer Sweco att spelplatsen kommer bevaras och att verksamheten inte riskerar att påverka spelplatserna negativt i och intill planerad liftgata, varken under anläggningsskedet eller efter att verksamheten är i drift. Sweco bedömer vidare att den kontinuerliga ekologiska funktionen (KEF) kommer att vara intakt både under anläggningstid och under drifttiden.

I och med detta är Swecos bedömning att den planerade verksamheten inte riskerar att påverka artens livsmiljöer intill planerad verksamhet och därmed inte heller försvåra förutsättningarna för populationen att bibehålla en tillfredsställande populationsnivå i framtiden. Därmed bedöms inte verksamheten riskera att fälla ut förbudsbestämmelserna i Artskyddsförordningen (2007:845).

4 Diskussion

Dubbelbeckasinen är utifrån insamlad data inte särskild störningskänslig och det finns många spelplatser där stor mänsklig påverkan så som dikning och direkt störning kan påvisas. Exempelvis i Klimpfjäll där spelområdet både dikats ut och en skoterled passerar, samtidigt som området är omgivet av bilväg, bensinmack och tomtmark.

Vid spelområdena vid den planerade Getvalsliften kommer ingen schaktning, dikning eller annan markpåverkan ske i eller i anslutning till liftgatan. Varken temporära eller beständiga förändringar utöver selektiv avverkning/slyröjning kommer därför att påverka spelplatsen under anläggningsfasen eller den framtida driften.

Att inga skogliga åtgärder eller anläggning av lift kommer att utföras under tiden 15 april till 10 augusti innebär att det inte finns någon risk att störa dubbelbeckasinen spel under anläggningsskedet. Selektiv röjning av sly och avverkning av enstaka träd i spelområdet i samband med liftgatans anläggning samt liftvajer blir den enda bestående åtgärden och den bedöms inte påverka spelplatsen negativt då spelet sker nere bland tuvorna på marken. Avverkning av enskilda träd och viss röjning kan i stället eventuellt gynna dubbelbeckasinen, eftersom igenväxning av befintliga spelplatser utgör ett hot mot arten (Artfakta, 2024) och viss igenväxning kan påvisas på den sydöstra spelplatsen.

Framtida drift innebär pistning och ett ökat besökarantal under tiden som liften är öppen, med effekten ökad snökompaktering. Snötäcket blir dock redan innan planerad lift väl komprimerat av skidåkare varje vinter utan några dokumenterade effekter på spelplatsen. Den ökade snökompakteringen bedöms vara marginell utanför pistad liftgata utifrån kompakteringsjämförelser vid platsbesök den 8 april 2024. Pistning försenar snösmältningen, men avsmältning skiftar från år till år och effekten av pistning är i jämförelse relativt liten. Utifrån detta och att Åtgärdsprogrammet beskriver kända spel i en slalombacke drar Sweco slutsatsen att dubbelbeckasinen inte påverkas av snöfläckar i eller i anslutning till spelplatsen.

Även om snön kompakteras riskerar inte pistning på väl snötäckt mark att påverka markförhållandena. Pistmaskinernas låga marktryck innebär att trycket knappt ökar under ett bärande snölager. Därför bedömer Sweco att det inte föreligger någon risk för förändringar i vattenflöden och därmed kommer inte heller växtligheten eller den eventuellt viktiga dagmaskpopulationen att påverkas.

Den fortsatta driften av liften kommer framför allt inte aktivt störa spelet då liftarna och verksamheten är stängda under spelperioden. Utifrån studier av andra spelplatser är dubbelbeckasinen inte känslig för de mindre åtgärder som planeras i och i anslutning till spelområdet, och exemplet från Åtgärdsprogrammet för dubbelbeckasin som nämner att landets mest kända spelplats ligger i en slalombacke är extra talande.

5 Referenser

Artfakta – Dubbelbeckasin (2024) <https://artfakta.se/taxa/100061/information> - hämtad 2024-04-11

Artportalen (data hämtat 2024-04-11)

Artskyddsförordning (2007:845)

Avery, M. & Sherwood, G. (1982). *The lekking behaviour of the Great Snipe*. Ornis Scandinavica 13, 72–78.

Bazhaanova, A., Sviridova, T., & Karelin, D. (2021). *Feeding conditions in breeding areas and selection of lekking sites by Great Snipe (Gallinago media) in Moscow Region, Russia*. Ornis Fennica, 98(2), 88-96.

Höglund, J. & Robertson, G.M. (1990). *Spacing of leks in relation to female home ranges, habitat requirements and male attractiveness in the great snipe (Gallinago media)*. Behavioral Ecology and Sociobiology 26, 173–180.

Lemnell, P. A. (1978). *Social Behaviour of the Great Snipe Capella media at the Arena Display*. Ornis Scandinavica (Scandinavian Journal of Ornithology). Vol. 9, No. 2 (1978), 146-163.

Länsstyrelsen Jämtlands län (2011) *Inventering av spelplatser för dubbelbeckasin*.

Løfaldli, L., Kålås, J. A., & Fiske, P. (1992). *Habitat selection and diet of Great Snipe Gallinago media during breeding*. Ibis, 134(1), 35-43.

Naturvårdsverket (2007) *Åtgärdsprogram för dubbelbeckasin*. Rapport ISBN 91-620-5703-0.pdf

Naturvårdsverket (2009) *Handbok för artskyddsförordningen, Del 1 – fridlysning och dispenser*

Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen (2022) *PM - Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens gemensamma tolkning av förändringarna i 4 § artskyddsförordningen om fridlysning av fåglar i samband med skogsbruk*

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmerg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F. Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S., Tjernberg, M. (2012). *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst*. Avium Förlag AB.

Skogsstyrelsen karttjänst *Skogens Pärlor* (2024-04-15).

Sweco (2023) *Artskyddsutredning Sadelliften, Getvalsiften*.

Wardle, K. & Fahey, B. (1999). *Environmental effects associated with snow grooming and skiing at Treble Cone Ski Field. Part 1. Vegetation and soil disturbance*. Science for Conservation 120A, 1-48.

Wardle, K. & Fahey, B. (2002). *Monitoring vegetation changes at Treble Cone Ski Field*. Science for Conservation 192. 50 p.

